

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobců: **a) T. H., b) nezl. I. H.**, zast. matkou – žalobkyní a) jako zákonnou zástupkyní, oba zast. JUDr. Romanou Lužnou, advokátkou, se sídlem v Brně, Pellicova 33, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobců proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2004, č. j. 36 Az 881/2003 – 21,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2004, č. j. 36 Az 881/2003 – 21, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II.** Zástupkyni žalobců JUDr. Romaně Lužné, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1075 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 10. 2003, č. j. OAM-3698/VL-11-ZA07-2003, žalobcům nebyl udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a dále na žalobce nebyla vztažena překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti žalobců o udělení azylu byla obava z pokračujícího násilí ze strany bývalého partnera žalobkyně sub a). Správní orgán shledal, že žalobci nesplňují podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona o azylu, konstatoval, že žalobci nesplňují zákonné předpoklady pro udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu, a po posouzení osobní situace žalobců a poměrů na Ukrajině neudělil žalobcům humanitární azyl ve smyslu ustanovení § 14

zákonu o azylu. Žalovaný neshledal ani existenci skutečností zakládajících překážky vycestování.

Proti tomuto rozhodnutí podali žalobci žalobu, v níž vyjádřili svůj nesouhlas s napadeným rozhodnutím, které označili za neobjektivní a nepravdivé. Požádali soud, aby věc znovu projednal a spravedlivě o věci rozhodl.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 30. 11. 2004, č. j. 36 Az 881/2003 – 21, návrh žalobců ze dne 27. 10. 2003 odmítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění tohoto usnesení uvedl, že podání žalobců postrádalo náležitosti žaloby vymezené v ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) a e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Krajský soud proto usnesením ze dne 13. 10. 2004, č. j. 36 Az 881/2003 – 17, vyzval žalobce k doplnění žaloby ve lhůtě 15 dnů od doručení této výzvy, současně žalobce poučil o možnosti odmítnutí žaloby, nebude-li výzvě ve stanovené lhůtě vyhověno. Usnesení ze dne 13. 10. 2004, obsahující uvedenou výzvu, bylo žalobcům doručeno dne 29. 10. 2004 fikcí, žalobci však na výzvu soudu nereagovali. Z těchto důvodů krajský soud žalobu v souladu s ustanovením § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl.

Proti tomuto usnesení o odmítnutí žaloby podali žalobci (dále jen stěžovatelé) včas kasační stížnost z důvodů podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s. a požádali o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ustanovení § 107 s. ř. s. Namítali nesprávné posouzení právní otázky týkající se náležitostí žaloby ze dne 27. 10. 2003, která byla podle jejich přesvědčení perfektní a obsahovala všechny stanovené náležitosti. Stěžovatelé dále tvrdili nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí krajského soudu pro nesrozumitelnost deklarovaného postupu při doručování usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 13. 10. 2004, č. j. 36 Az 881/2003 – 17, kterým byli vyzváni k doplnění žaloby. Konstatovali, že v průběhu řízení před krajským soudem změnili adresu pro doručování z B., V. 34, na B., L. 1, a tuto změnu adresy řádně ohlásili Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky a cizinecké policii. Po oznámení změny adresy se stěžovatelé neustále zdržovali na uvedeném místě, předmětná výzva k doplnění žaloby jim však nebyla doručena. Konstatování krajského soudu ohledně doručování výzvy označili stěžovatelé za nedostatečné, když postrádají popis toho, jestli a jakým způsobem bylo zjišťováno, zda se na adrese, na kterou byla výzva doručována, stěžovatelé skutečně zdržují. Stěžovatelé krajskému soudu vytkli, že porušil postup při doručování stanovený v ustanovení § 46 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. 12. 2004 (dále jen „o. s. ř.“) ve spojení s ustanovením § 42 odst. 5 s. ř. s. Stěžovatelé požádali o ustanovení právního zástupce a navrhli, aby bylo napadené usnesení krajského soudu zrušeno a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Dne 1. 6. 2005 byl spis Krajského soudu v Brně předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti stěžovatelů ze dne 20. 2. 2004 s tím, že kasační stížnost byla podána opožděně, a proto z důvodu hospodárnosti nebylo rozhodováno o návrhu stěžovatelů na ustanovení právního zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 12. 12. 2005, č. j. 4 Azs 212/2005 – 42, vrátil spis Krajskému soudu v Brně s tím, že z obsahu soudního spisu vyplývá, že se stěžovatelé v době doručování napadeného usnesení zdržovali na adrese B., L. 1, nikoli B., V. 34, kam krajský soud doručoval. Napadené usnesení proto nebylo stěžovatelům doručeno fikcí dne 27. 12. 2004, ale až dne 14. 2. 2005, kdy si jej stěžovatelka sub a) osobně převzala. Kasační

stížnost stěžovatelů podaná dne 20. 2. 2005 proto nebyla podána opožděně a bylo třeba rozhodnout o návrhu stěžovatelů na ustanovení právního zástupce.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 16. 1. 2006, č. j. 36 Az 881/2003 – 54, ustanovil stěžovatelům zástupkyni pro řízení o kasační stížnosti JUDr. Romanu Lužnou, advokátku.

Dne 13. 2. 2006 byl spis Krajského soudu v Brně opětovně předložen Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti stěžovatelů ze dne 20. 2. 2004.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelé uplatnili ve své kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost je důvodná.

Z textu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatelé podali z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 – 98, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 625/2005).

Nejvyšší správní soud se proto zabýval pouze uplatněnými důvody kasační stížnosti, které lze subsumovat pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti:

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 13. 10. 2004, č. j. 36 Az 881/2003 – 17, vyzval stěžovatele, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení doplnili a upřesnili své podání ze dne 27. 10. 2003 tak, aby bylo zřejmé označení výroků rozhodnutí, které stěžovatelé napadají, označení žalobních bodů, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních

důvodů považují stěžovatelé napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné, jaké důkazy k prokázání svých tvrzení stěžovatelé navrhují provést, uvedení návrhu výroku rozsudku a adresa, na kterou lze stěžovatelům doručovat písemnosti. Stěžovatelé byli současně poučeni o tom, že nebude-li této výzvě ve stanovené lhůtě vyhověno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o tomto podání odmítne.

Předmětné usnesení Krajského soudu v Brně bylo stěžovatelům uloženo na poště B. dne 19. 10. 2004 poté, co stěžovatelé nebyli zastíženi poštovní doručovatelkou v místě hlášeného pobytu B., V. 34. Tuto adresu krajský soud zjistil z evidence žalovaného, neboť součástí podané žaloby ze dne 27. 10. 2003 nebyl údaj o místě pobytu stěžovatelů.

Stěžovatelům bylo uložení zásilky oznámeno, přesto si ji v úložní době nevyzvedli, a zásilka byla vrácena zpět Krajskému soudu v Brně jako nevyžádaná. Krajský soud považoval za datum doručení předmětných usnesení stěžovatelům den 29. 10. 2004, kdy uplynula zákonná desetidenní lhůta podle ustanovení § 46 odst. 4 o. s. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2004, ve spojení s ustanovením § 42 odst. 5 s. ř. s., a konstatoval, že předmětná usnesení byla stěžovatelům doručena fikcí.

Stěžovatelé v kasační stížnosti namítali, že v průběhu řízení změnili adresu pro doručování a tuto skutečnost oznámili příslušnému odboru žalovaného a cizinecké policii. Po oznámení změny adresy se stěžovatelé neustále zdržovali na nové adrese B., L. 1.

Z obsahu správního spisu vyplývá, že již dne 19. 9. 2004 – po prověření uvedené adresy – Policie České republiky, oblastní ředitelství služby cizinecké a pohraniční policie Brno, doporučila přestěhování stěžovatelů na adresu B., L. 1.

Z uvedených skutečností vyplývá, že stěžovatelé změnu adresy oznámili cizinecké policii přede dnem 19. 9. 2004. Podle svého prohlášení uvedeného v kasační stížnosti se na nové adrese zdržovali od jejího oznámení příslušným úřadům, tj. nejpozději ode dne 19. 9. 2004.

Podle ustanovení § 42 odst. 5 s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení. Podle ustanovení § 46 odst. 4 o. s. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2004, nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastížen, ačkoli se v místě doručení zdržuje, písemnost se uloží a adresát se vhodným způsobem vyzve, aby si písemnost vyzvedl. Nevyzvedne-li si adresát zásilku do deseti dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

Podle ustanovení § 46 odst. 5 o. s. ř., ve znění účinném do 31. 12. 2004, není-li zjištěn opak, má se za to, že se adresát v místě doručení zdržoval.

Nejvyšší správní soud má za prokázané, že citovanou vyvratitelnou domněnku nelze v tomto případě aplikovat, neboť z obsahu správního a soudního spisu a z podání stěžovatelů bylo zjištěno, že se stěžovatelé v době doručování usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 13. 10. 2004, č. j. 36 Az 881/2003 – 17, tj. v době od 19. 10. 2004 do 29. 10. 2004, nezdržovali na adrese B., V. 34, kam jim krajský soud toto usnesení doručoval.

S ohledem na výše uvedené nemohla nastat fikce doručení předmětného usnesení, obsahujícího výzvu k doplnění žaloby, podle ustanovení § 46 odst. 4 o. s. ř., ve znění účinném

do 31. 12. 2004, ve spojení s ustanovením § 42 odst. 5 s. ř. s., neboť se stěžovatelé na adrese, kam jim bylo doručováno, nezdržovali. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 13. 10. 2004, č. j. 36 Az 881/2003 – 17, proto stěžovatelům nebylo doručeno.

Podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu odstraňuje-li soud vady žaloby, potom musí žalobce vždy k odstranění těchto vad vyzvat, stanovit mu k jejich odstranění přiměřenou lhůtu a poučit jej jednak o následcích nesplnění této výzvy a jednak o tom, jak má vadu odstranit. Toto poučení přitom musí být konkrétní a diferencované v závislosti na individuální charakteristice žalobce, vůči němuž směřuje (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 – 56, publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 534/2005).

Vzhledem k tomu, že krajský soud stěžovatelům nedoručil usnesení, kterým je vyzýval k odstranění vad žaloby a poučoval je o možných následcích neodstranění těchto vad, porušil tím povinnost stanovenou v ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. a vyjádřenou v citovaném judikátu Nejvyššího správního soudu.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu není nezákonné, odmítne-li soud žalobu trpící vadami, pro které nelze v řízení pokračovat, pokud byl žalobce v usnesení, kterým ho soud podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzval k odstranění vad podání, poučen o tom, že při neodstranění vad podání ve stanovené lhůtě bude žaloba odmítnuta, jakož i o možnosti prodloužení lhůty na jeho žádost, a pokud na tuto výzvu nijak nereagoval (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2003, č. j. 7 Azs 53/2003 – 66, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 759/2006).

Z naposledy citovaného judikátu a contrario vyplývá, že napadené usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2004, č. j. 36 Az 881/2003 – 21, je nezákonné, když stěžovatelé nebyli řádně vyzváni k odstranění vad žaloby a poučení o možných následcích jejich neodstranění. Kasační námitku stěžovatelů proto Nejvyšší správní soud shledal důvodnou a dalšími jejich námitkami se pro nadbytečnost již nezabýval.

Nejvyššímu správnímu soudu tedy nezbylo, než usnesení krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, neboť kasační stížnost stěžovatelů byla důvodná, když usnesení krajského soudu je nezákonné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Podle ustanovení § 110 odst. 3 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí. Na krajském soudu tedy nyní bude, aby stěžovatele řádně vyzval k odstranění vad žaloby ze dne 27. 10. 2003 a současně je poučil o možnosti odmítnutí žaloby, nebudou-li vytýkané vady ve stanovené lhůtě odstraněny.

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.

Odměna zástupkyni stěžovatelů JUDr. Romaně Lužné, advokátce, která byla stěžovatelům ustanovena usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 16. 1. 2006, č. j. 36 Az 881/2003 – 54, byla stanovena za jeden úkon právní služby ve výši 1000 Kč podle ustanovení § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů [převzetí a příprava zastoupení podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. b) téže vyhlášky] a režijní paušál podle ustanovení § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 75 Kč za každý úkon. Zástupkyni stěžovatelů bude vyplacena částka ve výši 1075 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. března 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu